

Gevolgen van de Brexit: opties

De datum waarop het Verenigd Koninkrijk de EU zal verlaten (31 oktober 2019) is nog geen vaststaand feit. In dit tekstkader schetsen wij de verschillende opties en het effect op de huidige raming van 2019 en 2020. Onze raming gaat nu uit van een vertrek uit de EU met een overeenkomst, dat in een transitieperiode van twee jaar voorziet (a).. De fase erna (met onderhandelingen over handelsverdrag) valt buiten onze ramingsperiode.

Optie 1 Het Verenigd Koninkrijk verlaat de EU met een deal op 31 oktober. De overeenkomst met de EU is begin 2019 drie keer weggestemd in het Lagerhuis; onder andere vanwege de *backstop*, die een open grens tussen Ierland en Noord Ierland regelt. Een nieuwe overeenkomst is mogelijk, alhoewel de tijd zeer kort is en concessies van de EU en het Lagerhuis vraagt. Mocht dit scenario zich voordoen, dan verandert er niets aan de huidige raming.

Optie 2: De Brexit wordt uitgesteld. Het Britse Lagerhuis heeft begin september een wet aangenomen, die bepaalt dat als er op 31 oktober geen overeenkomst is (*no-deal* scenario), er uitstel gevraagd zal worden aan de EU 31 januari 2020. De bedoeling is dat er in die tijd opnieuw wordt onderhandeld met de EU over een gewijzigde overeenkomst. Als er uitstel komt tot 31 januari 2020, dan heeft dit weinig effect op de raming voor 2019, voor de raming van 2020 is het afhankelijk van de uitkomst op 31 januari 2020. De effecten liggen vooral in voorraadvorming en afbouw (zie figuur 2.2 links) en schommelingen van het pond: bijvoorbeeld, een lagere pond maakt Nederlandse export duurder.

Optie 3: Het Verenigd Koninkrijk verlaat de EU zonder overeenkomst (no-deal). Een no-deal is nog steeds niet helemaal uitgesloten, wat kan leiden tot een chaotisch vertrek (*disorderly no deal*) of één met voorbereidingen en tussenafspraken (*managed no deal*). In dit geval zijn de gevolgen slecht te overzien, maar Nederland zal vooral hard geraakt door het gestremde handelsverkeer. Bij wijze van vingeroefening: als de handel tussen het Verenigd Koninkrijk en de EU (waaronder Nederland) na een *cliff-edge* Brexit halveert én daarna driekwart jaar niet herstelt, dit Nederland een kleine 1% bbp-groei kost in 2020. Dit is een grove inschatting van alleen de handelsbelemmeringen op korte termijn (b). Andere kosten zijn niet meegenomen. Denk aan negatieve effecten op Europese financiële markten (c).

Optie 4: Het Verenigd Koninkrijk blaast de Brexit af: Bremain. Deze optie is nog mogelijk, bijvoorbeeld als nieuwe verkiezingen resulteren in een nieuw Brexit-referendum met als uitslag een meerderheid voor Bremain. Als dit de uitkomst is binnen onze ramingsperiode zal het een (licht) positief effect hebben in de ramingsperiode. Tot een referendum houdt de onzekerheid aan, maar daarna zal de onzekerheid aanzienlijk verminderen. Bedrijven hoeven niet te beslissen of ze verhuizen, wat een opwaarts effect kan hebben op Britse investeringen en door vertrouwens effecten ook op bestedingen van huishoudens.

- (a) Bollen, J., G. Meijerink en H Rojas-Romagosa, 2016. Nederlandse kosten Brexit door minder handel. CPB Policy Brief ([link](#)).
- (b) Zie ook kader 'Brexit: Thinking the unthinkable' in de decemberraming 2018 ([link](#)).
- (c) CPB, 2019, Risicorapportage Financiële markten 2019 ([link](#)).

